

Arbetsmarknadsutskottets yttrande**1977/78: 8 y**

med anledning av motioner om lokaliseringen av vissa institutioner av betydelse för bevarande av tryckta skrifter samt ljud- och bildupptagningar

Till kulturutskottet och utbildningsutskottet

Kulturutskottet har berett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över den med anledning av propositionen 1977/78: 97 väckta motionen 1977/78: 1780 såvitt gäller yrkandet 2 om lokalisering till Kalmar av den i propositionen föreslagna nya arkivinstitutionen.

Vidare har utbildningsutskottet beslutat bereda arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över motionerna 1977/78: 1780, yrkandet 1, och 1977/78: 1873 om lokalisering till Kalmar av den i propositionen 1977/78: 114 behandlade verksamheten om mikrofilmning av svensk dagspress.

Propositionerna

I propositionen 97 föreslås en särskild lag om skyldighet för framställare av tryckta skrifter samt ljud- och bildupptagningar att till offentliga institutioner lämna exemplar som skall bevaras för framtiden (pliktexemplar).

I anslutning till lagen föreslås att en ny statlig myndighet, arkivet för ljud och bild, skall inrättas. Arkivet skall ha till uppgift att bevara och tillhandahålla ljud- och bildupptagningar, som inte ingår i med tryckt skrift kombinerat material. Verksamheten vid den nya institutionen föreslås starta den 1 januari 1979 och knyta an till den verksamhet som i dag bedrivs av nationalfonoteket vid kungl. biblioteket.

Personalen vid det nya arkivet beräknas omfatta 20 personer. En särskild kommitté skall bildas för att ta ställning till organisatoriska frågor, däribland lokalfrågan. Det förutsätts i propositionen att nationalfonoteket, som skall inordnas i arkivet, placeras i det s. k. kronobageriet i Stockholm.

Proposition 114, som har samband med den tidigare nämnda propositionen, handlar om hur vetenskaplig och teknisk informationsförsörjning skall organiseras. Propositionen innehåller bl. a. förslag om omorganisation av kungl. biblioteket till ett nationalbibliotek. Inom bibliotekets ansvarsområde skall ligga bevarandet av svensk dagspress genom mikrofilmning.

I propositionen behandlas frågan om hur filmningsarbetet skall organiseras. Arbetet skall omfatta löpande filmning av varje dagstidning som kommer ut i Sverige samt retrospektiv filmning, dvs. filmning av

serier av svenska dagstidningar, som inte filmats tidigare. I propositionen sägs att själva filmningsarbetet bör ligga utanför kungl. bibliotekets verksamhet. Det bör enligt förslaget ankomma på biblioteket att efter anbud ta ställning till var och hur filmningsverksamheten i detalj skall bedrivas. Därvid — sägs det vidare — får möjligheterna prövas att förlägga själva filmningen såväl till Stockholmsområdet som utanför detta.

Den kommitté, som utrett tidningsfilmningen, anser att den retrospektiva filmningen kan ge sysselsättning motsvarande tre årsverken under en 15-årsperiod, medan den kontinuerliga filmningen beräknats ge permanenta arbetstillfällen motsvarande fyra årsverken. Kommittén övervägde en placering av verksamheten i Kalmar men ansåg att bibliotekstekniska och ekonomiska skäl talade för en förläggning till Storstockholmsområdet.

Motionerna

I motionen 1780 av Bernt Nilsson m. fl. (s, c, m, fp) yrkas dels att mikrofilmningen skall förläggas till arbetsvårdsverksamheten i Kalmar, dels att arkivet för ljud och bild skall placeras i Kalmar. Eric Rejdnell m. fl. (fp, c, m) framställer i motionen 1873 motsvarande yrkande för filmningsverksamheten.

Utskottet

Utskottet vill först allmänt framhålla att vid nybildning eller omorganisation av statlig verksamhet där lokaliseringsfrågan kommer upp till bedömning bör alltid noga prövas möjligheten att välja andra alternativ än Storstockholmsområdet. Utskottet förutsätter att detta är en av utgångspunkterna vid de organisatoriska överväganden som skall följa efter riksdagsbesluten om de institutioner som nu är aktuella. Enligt utskottets uppfattning bör ortsvalet avgöras av regeringen och inte överlåtas på myndighet eller organisationskommitté.

När det gäller yrkandena om lokalisering till Kalmar kan utskottet biträda motionärernas uppfattning att det är angeläget att man speciellt undersöker om verksamheterna kan förläggas dit. Det finns därvid anledning uppmärksamma att i Kalmar inom arbetsvårdens ram drivs en verksamhet med mikrofilmning som i och för sig med fördel synes kunna utvidgas till att gälla även tidningsfilmning.

De synpunkter som utskottet i anslutning till motionerna redovisat i lokaliseringsfrågan bör regeringen underrättas om.

Stockholm den 20 april 1978

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

EVA WINTHER

Närvarande: Eva Winther (fp), Bengt Fagerlund (s), Jan-Ivan Nilsson (c), Torsten Stridsman (c), Gördis Hörnlund (s), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Elver Jonsson (fp), Frida Berglund (s), Margaretha af Ugglas (m), Sune Johansson (s), Anna Wohlin-Andersson (c) och Lars Ulander (s).

